

Checklist

Hoe kan het PO zorgen voor een goede voorbereiding op het VO?

Vorbereiding op onderwijs VO

Huiswerk in groep 8

- Huiswerkbeleid schoolbreed invoeren.
- Huiswerk opgeven: werk dat *thuis* gemaakt moet worden. Hierbij ook het doel van het huiswerk benoemen.
- Huiswerk structureel en adaptief (in hoeveelheid en niveau) opgeven en ook opbouwend door het schooljaar heen.
- Huiswerk attitude aanleren: hoe leer/werk ik het liefst, hoe en waar concentreer ik mij het best, waar leer ik het prettigst, hoe motiveer ik mijzelf, wat heb ik nodig om huiswerk goed te kunnen maken/leren/etc.

Toetsen in groep 8

- Toetsen opgeven.
- Differentiëren in niveau/hoeveelheid van het opgegeven leerwerk.
- Toetsen op niveau geven.
- Toetsen nakijken en bespreken.

Lesstof in groep 8

- Structureel Engels geven - behalen van streefdoelen SLO.
- Differentiëren in het opgeven van maak- en leerwerk, huiswerk, toetsen en cijfers.
- Tot het einde van het schooljaar in groep 8 een programma zodat het gat tussen groep 8 en de brugklas niet (te) groot is.
- ICT-vaardigheden aanleren: werken met de computer en tablet.
- Aanbieden van VO vakken ter introductie, zoals moderne vreemde talen, wiskunde, geschiedenis, biologie, etc.

Studievaardigheden in groep 8

- Leren leren van bijv. woorden, grote stukken tekst, etc.
- Leren plannen van maak-/leerwerk over korte en langere periodes van tijd.
- Werken met een agenda en daarbij het verschil aanleren tussen het noteren van maak-/leerwerk, huiswerk en toetsen.
- Leren inschatten hoeveel tijd iets kost.
- Zelfstandig leren werken.
- Samen leren werken.
- Introductie jargon zoals gebruikt op het VO.
- Ouders informeren en betrekken bij het aanleren van studievaardigheden.

Informatieoverdracht en uitwisseling

Voorlichting

- Klassengesprekken voeren over hoe het er aan toe gaat op de middelbare school.
- Oud-leerlingen uitnodigen om te vertellen over hun middelbare school.
- Leerlingen een dag laten meedraaien op de middelbare school.
- Een middelbare school situatie simuleren, zoals bijv. elk uur een andere leerkracht en lokaal.
- Informatie delen over de middelbare scholen waar alle leerlingen heengaan, zoals bijv. over het onderwijsconcept.
- Voorlichtingsavond voor leerlingen en ouders over de hoeveelheid huiswerk en de sociale aspecten van de middelbare school.
- Ouders betrekken bij de overgang van de basisschool naar de middelbare school:
  - Informeren over wat er verandert: huiswerk, lesgeven, niveau, etc.
  - Docenten van het voortgezet onderwijs uitnodigen om ouders te informeren over de brugklas.
- Een serie/documentaire/film kijken over de middelbare school.

Contact PO-VO

- Contact tussen leerkrachten groep 8 en brugklasdocenten/-mentoren:
  - directe informatielijn creëren,
  - contact leggen en informatie delen tijdens de overdracht over zorgleerlingen, studievaardigheden, persoonlijkheid, etc.,
  - verwachtingen naar elkaar uitspreken,
  - school- en lesbezoek plannen: een dag(deel) meelopen bij de ander,
  - ervaringen uitwisselen m.b.t. lesinhoud groep 8 / brugklas,
  - ervaringen uitwisselen over de ontwikkeling van een groep 8 en brugklasleerling.
- Docenten van het voortgezet onderwijs uitnodigen voor gastlessen.
- Leerkrachten groep 8 lopen een ochtend mee met een brugklas.

Dalton

- Leren plannen van maak-/leerwerk over korte en langere periodes van tijd.
- Een Dalton leerlijn voor doelen en vaardigheden ontwikkelen van PO-VO.
- Aandacht voor de daltonvaardigheden.

Hoe kan het VO zorgen voor een zachte landing in de brugklas?

Begeleiding onderwijs VO

Huiswerk in de brugklas

Onderscheid maken tussen het maak- en leerwerk waar tijdens en buiten de lestijd aan gewerkt moet worden (huiswerk):

- De hoeveelheid en regelmaat van het maakwerk opbouwen.
- De hoeveelheid leerwerk, regelmaat en weging van overhoringen opbouwen.
- Overeenkomstige opbouw van de hoeveelheid en regelmaat van maak- en leerwerk en overhoringen bij de verschillende vakken.
- De gelegenheid bieden om aan maak- en leerwerk te werken tijdens de lestijd.
- Benoemen welk maak- en leerwerk buiten de lestijd gemaakt moet worden en waarom.
- Benoemen wat het doel van het maak- en leerwerk is, bijv. stampen, begrijpen of toepassen.
- Benoemen wat het nut van het maak- en leerwerk is, bijv. inslijpen, voorbereiden, controleren, kennis uitbreiden, verdiepen, oefenen, uitvoeren.
- Het werk koppelen aan de leerdoelen van de leerlingen - wat wil je bereiken?
- Het huiswerk (laten) nakijken en bespreken.
- Begeleiding aanbieden bij het maak- en leerwerk op school.
- De ruimte geven aan leerlingen om onderuit te gaan in de eerste werken, bijv. door middel van een inhaalsysteem of cijferloze periode.

Lesstof in de brugklas

- Inhoud lesstof aanpassen aan eindtermen/ vaardigheden groep 8.
- Differentiëren op instapniveau leerlingen (ook binnen hetzelfde niveau).
- Gebruik maken van heldere (Dalton) studiewijzers/-planners.
- Duidelijke instructie (in woord en beeld), die ook achteraf terug te vinden is.

Studievaardigheden

- Aandacht besteden aan agendagebruik, zoals bijv. het verschil aanleren tussen het noteren van opgegeven maak- en leerwerk en de planning van het werk.
- Leerlingen begeleiden bij het leren plannen en uitvoeren van de planning.
- Aandacht besteden aan leren leren: hoe leer ik woordjes, hoe neem ik grote hoeveelheden stof tot mij, etc.
- Leerlingen begeleiden bij het leren reflecteren op het behalen van gestelde doelen, zoals tijd, niveau en hoeveelheid.
- Draaiboek voor brugklasmentoren voor de studielessen. Wat bespreek ik wanneer? Wat heeft prioriteit de eerste weken? etc.

Informatieoverdracht en uitwisseling

Voorlichting

- Brugklasleerlingen ervaringen en tips laten delen op basisscholen.
- Leerlingen groep 8 uitnodigen om alvast (een aantal) lessen te volgen.
- Verzorgen van gastcolleges in groep 8 door docenten VO.
- Introductie filmpje maken voor leerlingen en ouders waarin brugklasleerlingen vertellen wat nieuwe leerlingen kunnen verwachten op hun school.
- Ouders betrekken bij de overgang naar de brugklas:
  - informeren over de rol die zij thuis kunnen spelen bij het begeleiden van de leerling bij het maak- en leerwerk.
  - boekje voor ouders met tricks en tips voor de eerste periode.

Contact PO-VO

- Contact tussen leerkrachten groep 8 en brugklasdocenten/-mentoren:
  - directe informatielijn creëren,
  - contact leggen en informatie delen tijdens de overdracht over zorgleerlingen, studievaardigheden van alle leerlingen, persoonlijkheid, etc.
  - verwachtingen naar elkaar uitspreken,
  - school- en lesbezoek plannen: een dag(deel) meelopen bij de ander,
  - ervaringen uitwisselen van lesinhoud groep 8 / brugklas,
  - ervaringen uitwisselen over de ontwikkeling van een groep 8 en brugklasleerling.
- Brugklasmentoren lopen een ochtend mee met een groep 8.
- Brugklasmentoren toegang geven tot de informatie uit elektronisch loket.

Dalton

- Leren plannen over langere periode: van maandtaak naar periodetaak.
- Leerlijn opstellen voor dalton doelen/-vaardigheden.
- Een balans tussen instructiemomenten en actieve werkvormen tijdens een lesuur.

